

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 1/2 an ..... 10 cor.
pe 1/4 an ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un tir garmond: prima dată 16
ban; a doua oară 15 ban; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Aiți abonamentele, cât și inserți-
unile suate a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate

Scrisori neînscrise nu se primesc

Schimbarea vremii.

Nu este azi eveniment atât de însemnat politic, care să aibă pentru țara noastră mai mare importanță, ca și schimbarea vremii. Toți augurii au profetizat că pe la mijlocul lui August se va schimba vremea și desigur nimeni nu va fi supărat pe dinșii că faptele îi previn cu o săptămână.

Eri căldurile au ajuns la culme, ultima și prea succasă probă de putere ne-au dat, și prin asta s'au și retras deocamdată, cedând terenul norilor binefăcători, cari azi dimineață înfășurau întreg firmamentul, umplând cu speranță vietățile pământului.

Ceea-ce seceta lungă ne-a luat anul acesta, repara și așa nu se mai poate, dar producțiunea de toamnă s'ar mai putea ameliora și asta încă ar însemna ceva recompensă pentru speranțele pârjolite ale verii și primăverii.

Iată de ce salutăm par'că plini de noul nădejdi nuorii deși ce s'au adunat deasupra noastră, și pândim cu nesaț picăturile să vină să stîmpere pământul însetat și să înșenineze puțin sufletul împovărat de grele griji al Românului.

Ministrul de agricultură Tallian a convocat eri o anchetă, ca să se chibzuiască asupra celor de făcut pentru a contrabalansa marea lipsă de nutreț provenită din cauza secetei. La anchetă s'au cetit rapoartele sosite din toate părțile țării, din care reese că numărul vitelor în Ungaria azi

trece peste cinci milioane. Cu puțină deosebire numărul acesta de vite l-am avut și an, când cantitatea nutrețului deși n'a fost prea mare, dar a fost îndoită anulul acestuia și destulă pentru a hrăni numărul acesta de vite în cele șase luni ale anulului.

Pentru export puțin a rămas din nutrețul de an; că totuși a ajuns mult nutreț și de vânzare asta se putea mulțumi toamnei târziu de an, care a avizat aproape numai în Decembrie vitele la hrana nutrețului pus pe iarnă.

Anul acesta nutrețul este numai pe jumătate de an. Fânul nu e calitatea din alți ani, iar otavă nici pomană; vecnicile arșițe a pirjolit atât de mult câmpul, încât nici iarbă pentru păscut n-a rămas.

Cu privire deci la împregiurarea că numărul vitelor se poate zice că a crescut față de anul trecut, iar nutrețul este numai pe jumătate față de an, putem constata că jumătate din numărul de an, adică două milioane și jumătate de vite rămân fără nutreț pe iarnă. Prin urmare numărul acesta de vite ajunge necondițional la vânzare.

Eată de ce norocoși vor fi acei economi cari nu vor fi siliți să-și prăpădească vitele pe nimica ci le vor putea scoate din iarnă. La primăvară preț îndoit vor putea căpăta pe ele.

La partea economică a ziarului nostru reproducem pentru a doua-oară instrucțiunea ministrului de agricultură privitoare la chi-

pul de a se ajuta contra lipsei de nutreț.

Preoții și învățătorii și toți aceia ce vin în contact cu poporul să-l învețe și să-l sfătuiască cum să urmeze ca să poată învinge consecințele lipsei de nutreț.

Căci dacă Dumnezeu va da ploaie, precum se arată, nu este încă totul pierdut și nutrețul se poate substitui prin cultura altor surrogate, pe cari le recomandă și ministrul.

Mandatul din Pecica. Abee eri a fost înmormântat Vásárhelyi László deputatul dietal al cercului Pecica și deja s'a și pornit lupta pentru mandatul cercului. Liberalii și kossuthiștii din Arad își dispută mandatul unui-altora, neținând nici măcar seamă de majoritatea românească a cercului.

Ori poate tocmai ținând seamă de ea. Ear' se vor descoperi «amicii» poporului român, colindând din casă în casă, cerșind voturile românești, ori sprijinindu-se pe mărimea sumei despre care de regulă se pun înainte șoapte în circulație pentru reclamul unui candidat, ori altul.

Treaba lor! Partidul național român va pune candidat în Pecica, drept-aceea advertizăm pe toți Românii de omenie să nu-și jăgăduiască nimărui votul. In cercul Pecica steagul partidului național român trebuie dus la izbândă!

Bărbatul Luminei Lunei.

— Poveste chineză. —

Era odată un negustor bogat numit Vang-Ho. El locuia într-o casă frumoasă, înconjurată cu o grădină mare. Oglinda unui lac reflecta chioscul în care avea obiceiul să bea nenumărate cești cu ceaiu, în tovărășia ficelor lui.

Vang-Ho regreta mult că nu are un băiat, dar își adora pe cele trei fete, Liliac-Alb, Mărgăritar-Fin și mai cu seama Lumina-Lunei, cea mai tânără și cea mai încântătoare. Petrecerea cea mai mare a fetelor era să se preumbe în grădina lor și să se joace pe scările de marimoră cari coborau la lac. În fie-care dimineață ele dau de mâncare peștilor roșii, și profitau de ocaziune ca să convorbească cu un crap foarte bătrân și foarte învățat care își arăta d'asupra apei capul lui cel mare. După spusa doicei lor, crapul acesta înota în lac de mai multe veacuri.

Intr-o bună dimineață, crapul declară că Liliac-Alb se va mărita cu un soldat, și că Mărgăritar-Fin va avea de soț un judecător.

— Dar eu? întrepruse Lumina-Lunei. A cui soție voi fi? Găsesc pe soldați prea aspri, și pe judecători prea serioși. Un tânăr prinț plin de bravură și de grație, mi-ar conveni!

— Priviți în apă câte trele, zise crapul, și spuneți-mi ce vedeți!

Liliac-Alb se aplecă peste apa transparentă și văzu reflectul unui soldat superb, un bătrân judecător, apăru înaintea ochilor lui Mărgăritar-Fin. Ear Lumina-Lunei descoperi mai întâi un fioros Tartar, apoi un tânăr prinț cu trăsături grațioase, investmântat cu o rochie de mătăasă albă brodată cu pene de păun. Un colier de aur încrustat cu diamante orna gâtul său delicat.

— Oh! strigă Lumina-Lunei, bătând din picior. Unde locuște el? Unde a-și putea să-l întâlnesc?

— Trebuie să-ți spun, zice crapul, niciodată nu vei întâlni pe prinț dacă nu vei fi amabilă cu Tartarul.

Dar te așteaptă amândoi în interiorul marelui zid din China.

Lumina-Lunei și surorile sale rămaseră uimite. Ele nu auziseră niciodată că vor locui în interiorul zidului.

Câte-va zile după aceea, Vang-Ho anunță ca ficele sale să plece pentru nordul Chinei, pentru a cumpăra mărfuri și propuse de a le aduce la fie-care câte un cadou.

Două dintre surori cerută bijuterii. Dar Lumina-Lunei zise:

— Tată, îți cer numai de a'ni da o bucată din marele zid!

Atunci armat cu un ciocan el se apropie de marele zid. La primele lovituri, căzu bucăți din zid și se făcu o spărtură mare. Dar în momentul când Vang-Ho se apleca spre a ridica o cărămidă, un Tartar sări și apucând de brat pe Chinezul speriat, îi zise:

— Ai comis o crimă! Ai stricat zidul împăratului. Tu vei muri!

Un fluierat. Mai mulți soldați apărură. Tartarul continuă:

— Legați acest om și băgați-l în celula cu șoarecii. Va fi decapitat mâine, des de dimineață dacă șoarecii nu-l vor fi devorat pân'atunci!

Atunci Vang-Ho imploră pe afurisitul Tartar: îi povesti istoria sa și motivul crimei. Îi vorbi de frumoasa sa casă din sud, — de cele trei fete frumoase, de Lumina-Lunei care este cea mai frumoasă din câte trele... Puțin câte puțin, Tartarul se mai îmblânzi:

— Adu-mi pe fata ta Lumina-Lunei, dă-mi-o în căsătorie și vei fi salvat!

— Nu, nu, gemu nenorocitul Vang-Ho, aruncând ochii asupra hidoasei fețe a Tartarului.

În acest timp, Tartarul intră în marele zid, deschide o ușă, arată Chinezului camere spațioase, luminate prin lămpi de argint, cu covoare și divanuri...

Dar Vang-Ho persistă să refuze, ori-ce s'ar întâmpla, pe un ginere așa de urât! Atunci Tartarul închide pe Chinez și merge singur să găsească pe Lumina-Lunei. De îndată ce fata zărește pe fiorosul Tartar, cuvintele auzite îi veni în minte: „Dacă nu ești blândă cu Tartarul, nu vei mai întâlni vre-odată pe prinț”. Atunci ea pune supusă mica sa mână în aceea a Tartarului și se lasă a fi adusă la marele zid.

Căsătoria are loc. Tartarul dă libertatea lui Vang-Ho și încarcă pe Lumina-Lunei cu rubine, perle, rochiile de mătăse.

Convocare.

Societatea pentru fond de Teatru Român își va ține adunarea sa generală din acest an în Brad în zilele de Duminică și Luni, 15 (28) și 16 (29) August 1904. Invităm la această adunare generală pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutători ai societății, pe cum și toți binevoitorii ei și sprijinitorii culturii românești.

PROGRAMA:

I. Ziua primă.

Duminică, în 15/28 August 1904:

1. Președintele deschide adunarea generală la 10 ore a. m.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.
3. Raportul general al comitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă.
4. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru censurarea raportului general al comitetului.
5. Raportul casierului despre starea casei și peste tot despre averea societății.
6. Alegerea unei comisii de 5 membri pentru censurarea raportului casierului.
7. Alegerea unei comisii de 5 membri, cari în înțelesul §-lui 5 din statutele societății vor înscrie membrii fondatori, ordinari și ajutători pentru societate.
8. Citirea disertațiilor corăspunzătoare scopului societății, sau de altă materie literară, înștiințate președintelui înainte de adunare.
9. Președintele ridică ședința.

PROGRAMA:

II. Ziua a doua.

Luni, în 16/29 August 1904:

1. Președintele deschide ședința.
2. Citirea protocolului ședinței precedente și verificarea lui.
3. Raportul comisiei pentru câștigarea de membrii noi.
4. Raportul comisiei însărcinate cu censurarea raportului casierului și averii societății.
5. Raportul comisiei însărcinate cu censurarea raportului general al comitetului.
6. Alegerea comitetului pe un nou ciclu de 3 ani.

Dar într-o zi el suspină.

— Totuși Lumina-Lunei tu nu mă iubești. Știu că sunt hidos!

— Tu ești atât de bun pentru mine că te iubesc din tot sufletul, răspuse Lumina-Lunei, cuprinzând cu brațele sale gingașe gâtul bărbatului său, și dându-i o sărutare.

— De odată figura oribilă a Tartarului se schimbă în cea a prințului tânăr și grațios a cărui imagină a suris Luminei-Lunei în oglinda lacului. Și costumul tartar dispărea pentru a face loc unei haine de satin, brodată cu pene de păun.

— Cum ești Prințul, zise Lumina-Lunei, pe jumătate speriată, pe jumătate încântată.

— Da, Lumina-Lunei. Eram sub stăpânirea unei vrăji, pe care numai un sărut de amor l'ar fi putut nimici.

— Mai scăpat!

Crapul avea deci dreptate!

— Ah cât sunt de fericită, zise Lumina-Lunei, îmbrățișând pe noul său bărbat.

Un răspuns de spirit. Liszt, aflându-se într-o seară la un bal, se uita cu mare atențiune la umerii unei adorabile d-șoare.

— Dar', d-le abate... zise ea, — dar', maistre?...

Liszt, fără să se turbure, îi răspuse:

— Mă uitam să văd dacă ai aripi!...

7. Determinarea locului unde se va ține adunarea generală pentru anul 1905.

8. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru verificarea protocolului din ședința II.

9. Președintele închide adunarea.

Din ședința comitetului ținută în Brașov, la 1 Iulie n. 1904.

Virgil Onișiu, m. p. Dr. Iosif Blaga, m. p.
v.-președinte. secretar.

AVIS.

Insinuările de incuartaire la „Adunarea pentru fond de teatru“, ce se va ține la 15/28 și 16/29 August în Brad, sunt a să face la membrii comisiei de incuartaire Ștefan Albu și Ioan Germân în Brad până la 9/22 August a. c. inclusive.

Brad, 6/VIII n. 1904.

Comitetul aranjator.

Din străinătate.

Din Macedonia. S'a format la Muerzsteg de către reprezentanții Austriei și Rusiei un plan de reforme ce urmează să se aplice popoarelor din Macedonia. Aceste reforme perfect de bune în închipuirea diplomaților, sau dovedit a fi cu totul insuficiente spre a produce liniștea de care Europa are atâta nevoie. Aceste reforme au avut darul de a nu fi pe placul Turciei, pentru-că'i negreșit greu să vadă pe străin că se amestecă în casa ei; dar nici pe revoluționari n'a putut să-i mulțamească, de oare-ce ei doreau cel puțin autonomia Macedoniei.

Astfel, prin însăși atitudinea celor două părți, se zădărnicește aplicarea reformelor.

Această stare de lucruri e de natură a enerva populațiile macedonene, în special pe Bulgari, cari cer cu totul altceva decât o jandarmerie în care ar urma să intre și Români și Albanezi ca mai înainte și chiar Grecii, actualii inimiți de moarte ai Bulgarilor.

Deci propaganda continuă și amenințările de asemenea. Bandele de comitații, deși nu cu aceeași furie ca acum un an, au reapărut în diverse puncte ale Macedoniei și cu aceeași tendință de a rescula populația, de a distruge căile ferate și podurile, de a arde orașe și sate. Și pe când Turcia se pregătea să repauseze, să licențeze încetul cu încetul armata de ocupație a Macedoniei, nu numai că a oprit demobilizarea rediilor, începută în urma unei înțelegeri cu Bulgaria, dar a fost nevoită să formeze un nou corp de nizam, stabilindu-i centrul de operații într'unul din punctele strategice cele mai însemnate din vilaetul Adrianopol.

Turcia deci ține armata de ocupație pe picior de războiu; Bulgaria de asemenea. Albanezii nu voesc să se știrbească actuala stare de lucruri. Grecii sunt și ei cu ochii ațintiți spre cele ce se petrec.

Astfel în Macedonia în loc să se liniștească elementele, ele din nou se tulbură.

Ruptura dintre guvernul francez și Vatican. Presa și acum este mult preocupată de afacerea episcopilor *Le Nordez* și *Geay*. Ziarele opoziționale critică foarte aspru mai ales pe episcopul *Geay* din Laval, care n'a ascultat de curie, ci s'a dat ca un apostat pe partea guvernului. Acest prelat nedemn, care, precum este știut a petrecut în Paris, pentru a cere nouă înviațiuni dela ministerul de culte cu privire la atitudinea sa, înainte de a pleca, a avut o convorbire cu vestitul publicist Jean de Bonnefont, căruia episcopul i-a povestit următoarele:

„Am dezvoltat deja cauzele, pentru cari nu pot merge la Roma, dar pentru aceea nu credeți, că eu am evitat ocaziunea de a mă prezenta la papa. În primul an al episcopiei mele am dus sfântului scaun 200.000 franci, cu care ocaziune am fost de tot cordial primit. După asta am pus călătoriile mele, ca și ceilalți episcopi *ad limina*. În luna Iulie 1900 cardinalul *Rampolla* m'a poftit prin venerabilul *Dom Wyart* la sine unde să mă rectific. Cu permisiunea guvernului am și plecat. *Rampolla* m'a primit cu următoarele cuvinte:

— D-ta ești? Va să zică ai venit?

— Da, doar Eminența Voastră m'a citat aici.

— Așa e, îmi pare bine, că te pot vedea.

După asta cardinalul a vorbit lung despre căldura cea mare. Mai târziu m'a primit în audiență pontificalele *Leone XIII*, care a arătat față de mine cea mai mare bunăvoință. A vorbit despre cabinetul *Waldeck-Rousseau*, despre buna republică. Deodată pontificalele a început să vorbească cu voce solemnă, ridicată. Mi-am ențetat, că a sosit momentul pentru a mă apăra. Dar nu mi-s'a dat totuși ocaziune, de ore-ce pontificalele a vorbit împotriva prințului *Victor Napoleon*, care a comis necuviința, de a venit la Roma; a vorbit apoi contra cesarismului, făcându-mi cunoscută politica sa. După astea mi-a dat binecuvântarea sa apostolică și eu am plecat.

Era pe la mijlocul verii, și eu am petrecut 3 săptămâni de zile în Roma, fără să știu pentru-ce am fost citat. Poate și atunci au crezut la Vatican că nu mă voi supune invitării, și astfel că o atare încăpăținare ar putea atrage grele consecvențe și eventual un conflict între Vatican și Franța. Acest cas dovedește, că pretextele, pentru cari sunt persecutat, au rădăcini mai a-funde.

Despre episcop de altfel ziarele antigovernamentale scriu, că a fost suspendat *a divinis* (adecă dela funcțiile de episcop și preot). Ce privește pe episcopul *Le Nordez* de Dijon, să vestește, că în urma părerii de rău, ce arată, Vaticanul arată pentru el mare bunăvoință. Deși congregațiunea inchișiției încă n'a judecat asupra afacerii sale, totuși se crede, că la Dijon nu se va mai întoarce, ci va primi un post bun în Roma.

Ruperea legăturilor diplomatice îmbărbătează la acțiune energetică pe catholicii francezi, al căror șef, contele *Albert De Mun*, membru al Institutului a trimis o telegramă omagială secretarului de stat papal *Merry del Vall*. Contele a scris și un articol foarte însuflețit în numărul din urmă al ziarului *Croix* (crucea), în care provoacă pe catholicii francezi la manifestațiuni de alipire la catholicism și papă.

Articolul se sfârșește în chipul următor:

„Guvernul nu este Franța, ci numai o putere interimală. Majoritatea, care îl sprijinește, nu este Franța, ci un partid, mai bine zis o coterie politică. Față de această *Francie oficială* există și pe mai departe *Francie catolică* cu toate drepturile și datorințele ei. *Combes* și *Delcassé* nu în numele acesteia vorbește. Aș dori, ca toți aceia, cari sunt chemați în primul rând: senatori, deputații consilierii comitatensii (de departamente), grupuri catolice, reuniuni, întreprinderi să grăbească fără amănare a asigura în numele compatrioților lor pe sântul părinte despre fidelitatea și alipirea lor către biserică, provocând pe toți catholicii francezi ca prin proteste publice să se alăture manifestațiunii. Mai târziu să fie pelerinagiile și deputațiile mai dese. *Di Loubet* nu va mai avea reprezentant la Vatican, Franța însă va avea pe reprezentantul ei la papa“. — Din toate astea reese, că lupta culturală adevărată abia acum va începe.

Războiul ruso-japonez.

Tokio. Se telegrafează Agenției Reuter, că o bătălie înverșunată s'a dat Sâmbătă și Duminică aproape de Tomuceng (*Simucen N. R.*), care a fost ocupat de Japonezi.

Rușii au fost respinși spre Haiceng lăsând pe câmpul de bătălie 1500 uciși și 6 tunuri.

Pierderile Japonezilor sunt evaluate la aproape 100 oameni.

— Raportul oficial asupra bătăliei ce s'a dat lângă Tomutceng (Simucen M. R.), din zilele de 30 și 31 Iulie st. n. confirmă știrile date de Agenția Reuther.

Raportul adaugă că trupele rusești erau în număr de 2 diviziuni de infanterie cu 6 baterii de artilerie puse sub comanda generalului Alexeew (?) (Stakelberg N. Red.)

Perderile Japonezilor în aceste lupte au fost de 300 oameni.

— După raportul generalului Kuroki, trupele japoneze au avut în luptele ce s'au dat aproape de Yangsulîn și Kușulintu, 6 ofițeri morți, 16 ofițeri răniți și 950 soldați uciși și răniți,

Petersburg. — Oficial. — Locotenentul general Zaharow a adresat statului major general al armatei următorul raport telegrafic cu data de 3 August st. n.:

Generalul Zasulicî raportează următoarele amănunte asupra luptei dela 31 Iulie st. n., pe frontul dela sud:

În ziua de 31 Iulie s'a auzit la flancul drept o bombardare care m'a silit să mă transport cu grăbire spre frontul dela sud.

Lupta a început pentru noi sub cele mai frumoase auspicii.

Locotenentul colonel Solonsky s'a menținut cu energie în pozițiunile sale cu tot numărul mare de răniți ce a avut în trupele de sub comanda sa.

Am trimis două companii și apoi un batalion pentru a întări trupele sale, cu toate că nu mi-s'a cerut nici un asemenea ajutor.

Odată cu atacul masivelor muntoase din centrul pozițiunilor noastre, Japonezii atacară și flancul nostru drept.

La începutul luptei s'a manifestat numai de cât superioritatea artileriei noastre contra inamicului. (R. T.) Bateriile noastre reduseră la tăcere pe cele inamice instalate încă de mai înainte și le împiedicară de a-și părăsi pozițiunea lor. Artileria noastră n'a suferit nici o pierdere și a putut să-și dezvolte tirul în toată libertatea.

La orele 10 locotenentul colonel Solonsky îmi vestea că mișcarea de înconjurare a Japonezilor s'a oprit.

Inimicul a suferit pierderi enorme: noi am avut mulți răniți.

De-odată se văzu că detașamentul nostru evacuasă trei înălțimi ce ocupa locotenentul colonel Solonsky se vedea asaltat de forțe mult considerabile, cărora trebuia să cedez puțin, dar continua totuși a-și menține pozițiunea.

După-ce am întărit detașamentul locotenentului colonel Solonsky cu 4¹/₄ batalioane, și am exprimat necesitatea de a unifica comandamentul, am trimis pe colonelul Popovicî Lipovatz spre a lua comanda tuturor trupelor care operau în aceea pozițiune.

Impușcătura a continuat la flancul nostru drept dar fără a comporta vre-o primejdie.

Artileria noastră a continuat de asemenea de a zdrobi artileria inamică cu toate că Japonezii au făcut întrebuintare de-odată și de tunuri de munte și de câmp.

La orele 3.40 regimentul dela extremitatea flancului drept s'a retras fiind înconjurat.

Șase tunuri au fost părăsite.

Doi ofițeri au fost uciși și doi răniți. Comandantul bateriei a fost contuzionat.

Japonezii așezară încă două baterii la stânga și începură să bombardeze bateria noastră, care a fost distrusă.

Pierderile flancului drept cunt considerabile.

Patru tunuri au fost părăsite în pozițiune dar cu totul distruse.

Din aceste patru, două din lipsă de cai au trebuit să fie cu totul distruse.

Ca să deturnez atențiunea Japonezilor dela flancul drept, am ordonat colonelului Popovicî Lipovatz la orele 5 de a lua ofensiva; pentru a-și sprijini mișcarea am ordonat bateriilor de a deschide un foc contra inamicului. Focul artileriei noastre a fost ucigător cauzând din nou Japonezilor mari pierderi.

Trupele noastre înaintară cu repeziciune de-a lungul masivului principal aruncându-se din ambele părți la atacul cu baioneta contra inamicului.

Japonezii evacuară cu repeziciune cele trei înălțimi ce ocupaseră.

După această eroică ofensivă, am ordonat colonelului Popovicî Lipovatz să se oprească.

La orele 7 seara m'am retras în direcțiunea dela Haiceng.

După raportul comandantului regimentului de cazaci, Japonezii au străbătut valea Sapoutza în număr de 3 diviziuni. (Artilerie superioară celei japoneze, foc năpraznic din partea Rușilor, enorme pierderi pe partea Japonezilor, „ofensivă eroică“ rusească, și la fine o fugă nebună în toată desordinea a Rușilor. În adevăr diplomatic raport după calapodul diplomației rusești. (N. R. Trib.)

Japonezii la Inkedu.

Regiunea pe care Japonezii au pus piciorul, după ultima bătălie, dă configurației teatrului de războiu un caracter strategic particular, și acest caracter promite să schimbe urmarea evenimentelor, cu atât mai mult, că masele militare angajate sunt mai slabe și se supun mai mult proprietarilor de teren.

Nu mai e vorba, în această campanie, de marșuri compacte, nici de ciocniri brutale, din care arta militară a secolului XIX își făcea doctrina, ci mai de grabă de un războiu de manevră și de arta inspirată de maestrul secolului XVIII-lea sau copiată după cel dintâiu fel al lui Napoleon. Triunghiul strategic Inkeou-Ta-Che-Kiao-Kai-Ping este, pentru aceste operații savante, un câmp de bătaie tot atât de prețios cum a fost în războiul Italiei quadrilaterul lombardo-venețian, unde se afla postul de așteptare, până-ce comandantul să aleagă între ofensiva spre Lombardia sau defensiva spre Veneția. Tot așa și aci, spațiul triunghiurilor, cu baza în fundul golfului Liao-Tung și cu vârful la Ta-Che-Kiao, asigură așezarea Japonezilor la Liao-Tung, și în mod definitiv, întreprinderile lor contra Port-Arthurului, devenind ast-fel originea mișcărilor lor ulterioare spre centrul Mandciuriei și asigurând manevrelor lor, în această direcție, avantajul unei baze de forma echerului. O lature a echerului taie linia ferată perpendicular, — adică porțiunea dela Ta-Che-Kiao-Niou-Ciung; cea-altă lature se sprîngină, ca și mai înainte, pe coasta nord-estică a muntelui Fen-Choui-Ling. De o parte și de alta a vârfului unghiului drept se înșiră una din cele două armate de manevră, la stânga a lui Oku și la dreapta a lui Nodzu; jocul reciproc încercat la 23 și 24 și pe care-l vor urma, constă în a lucra una în front și alta în flanc, pentru a împărășia, încet, încet pe Ruși din valea lui Liao. Această presiune alternativă se va exercita aci cu mult mai ușor deoarece-ce trecătoarea în care s'au angajat Rușii este în realitate o infundătură; având pe Japonezi în cap și la stânga, au pe Chinezii în flancul drept, și deși sunt despărțiți de ei prin fluviu, impregiurările nu sunt de natură să poată fi neglijate cu desevărire.

Aci chestiunea se prezintă sub o altă înfățișare, poate ce mai însemnată.

E limpede că interesul Rușilor a fost să despărță cât mai mult pe Japonezi de Chinezii și să le împiedice unirea a două națiuni galbene pe un câmp de războiu golit de ei. Lucrul acesta se vede și din rezistența îndelungă a generalului Kuropatkin înaintea Kai-Pingului și Ta-Che-Kiao (de la 20 până la 24 Iulie).

Multe motive politice și militare au îndreptățit această atitudine. Ca să vorbim numai de cele din urmă, vom spune că dorea să păstreze cu Port-Arthurul comunicația neîntreruptă pe care i-o îngăduia dispoziția liberă a In-keoului; câte-odată câte un vas de războiu — de pildă locotenentul Burakow, la 29 Iunie — aducea știrile de pe câmpul de luptă, și trimeteau zilnic vase, care îl amușionau și alimentau prin baia Porumbelului. Acest din urmă folos, afect al comandamentului relativ exercitat încă de flota rusă pe apele golfului Liao-Tung, s'a pierdut în mod definitiv. Pe de altă parte, acțiunea acestei flote e nulă pe linia de comunicație japoneză, deoarece-ce această linie nu mai trece prin strămtăoarea Pe-Tei-Li: din momentul ce Japonezii vor fi stăpâniți părții de jos a lui Liao, ea devine numai de uscat.

Această regiune, foarte populată, foarte bogată, unită cu China prin mare și drum de fier în aceeași timp, poate să-i hrănească; îi știu toate veniturile; le vor exploata de azi pe mâne cu personalul intendenței, pe care de mult au avut prevederea să o instaleze de-a-lungul căii ferate dela Sin-Min-Tin.

Studiindu-se exploatarea militară a acestei linii, s'a găsit că personalul, în cea mai mare parte, e japonez; s'a observat, de asemenea, tot în regiunea aceasta, în care poposesc trupele generalului Ma, un număr însemnat de ofițeri japonezi deghizați.

Însă deoarece-ce aceste trupe sunt deplasate în sate și cum soldații chinezii nu poartă uiformă, ele prezintă recrutorilor japonezi un teren de cultură pregătit, pe care microbul hunhuz trebuie să se desvolte. Cine știe chiar, dacă, cu ajutorul timpului, trupele regulate japoneze nu ar putea să-și împrumute recruții dela contingentele chinezești? Ar lua de acolo materia militară brută dar în cantități nesecate; atunci mica armată a generalului Oku, aflătoare la Niou-Tei-ang, ar fi ca capul unei tenii, ale cărei inile nefinite, s'ar întinde în tot imperiul de Mijloc.

Aceste amenințări deosebite, întunecă mai mult sau mai puțin viitorul, cu toate că sunt încă numai virtuale; generalul Kuropatkin le-ar putea risipi, după-cum risipesc astăzi cultivătorii de viță nouri de grindină: cu lovituri de tunuri. Avantajul strategic al bazei, în formă de echer, poate să aibă vre-un efect numai în cazul, când Japonezii ar fi lăsați să manevreze; însă, regiunea joasă în care au intrat, e tocmai cea în care ploile de vară strică drumurile, surpă pământul și paralizază mișcările. China numai în ascuns poate să-i ajute, valoarea acestui ajutor e cunoscută însă, întinderea acestui rău chinezesc e circumscrisă; Rușii se vor achita ajutându-se altă dată de China, cât vor putea mai mult. Dacă va interveni pe față contra lor, vor fi mijloace de răsbunare; problema războiului se va întinde, sau mai bine zis, tocmai din această cauză, se va simplifica. Sunt persoane în sfatul împăratului Nicolae, cari nu se tem de această simplificare, totuși de temut, și dacă chiar împăratul nu e încă de partea acestei păreri, mai târziu ar putea să-și facă drum și în spiritul său, după-cum se zice că și-a făcut în al unui alt suveran.

În sfârșit în favoarea Rușilor mai intervine încă un element: timpul pe care au știut să-l câștige și pe cari Japonezii l'au pierdut, ajungând la Liaocu două luni mai târziu decât s'ar fi putut prevedea: erau așteptați pe la mijlocul lui Maiu, când Kuropatkin nu numai că n'ar fi putut de fel să-i împedice, dar numai la vestea debarcării dela Pi-Tse-Ouo, ordonase evacuarea Inkeoului. Orașul a fost ocupat din nou de Ruși, de abia la 21 Maiu, când s'a aflat că debarcarea încercată de Japonezi la 15, înaintea Kai-Pingului nu izbutise.

Această neishândă s'a datorit, după-cum ne aducem aminte, catastrofei Hatsusei și a lui Yoshino și rupturii rezultate a echilibrului, după care vasele japoneze n'au mai îndrăznit să intre în golful Liao-Tong. Câștigul tras de Ruși a fost foarte mare: Concentrarea asigurată, pe baza aleasă, și Japonezii depărtați dela un teren, în care ar fi avut timp să prindă rădăcini, în timpul întârzierii concentrării.

Astăzi însă, din contră, Manciuuria e numai o țeară de marșuri, în care armata japoneză nu intră ca să se așeze, ci ca să lucreze; stăpânirea acestei țări se păstrează până la rezultatul întâlnirii ce se pregătește și pe care Rușii sunt în măsură să o primească.

Dacă această mare încercare de arme s'ar putea face chiar sub Liao-Yang, după-cum Kuropatkin o prevăzuse și o voise, dacă în șase luni de așteptare răbdătoare și de nemișcare nu s'a contrazis un singur moment măcar, se datorește atitudinii flotei rusești în fața Port-Arthurului; e efectul reacțiunii strâmte ce leagă întâmplările de pe mare cu cele de pe continent, cari se întind în toate părțile teatrului, neslăbite de distanțe.

Această reacțiune superioară, tocmai fiindcă e numai ideală și morală, stăpânește tot războiul, fiind fondul lui; e spiritul de sacrificiu și camaraderie în luptă.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 9 August 1904.

— **Bustul M. S. Regelui Carol.** Azi, cu trenul de 8 dimineața, celebrul sculptor italian Raffaello Romanelli va pleca la Sinaia, unde va fi primit în audiență la castelul Peleş.

După masă M. S. Regele va începe prima ședință, pozînd înaintea celebrului sculptor care va începe a lucra, chiar în castelul „Peleş,” la bustul M. S. Regelui, comandat de primăria Capitalei.

— **Violonistul Enescu la Sinaia.** Cunoscutul violonist George Enescu a sosit la Sinaia, în urma invitației M. S. Regelui.

Dinsul a descins la castelul Peleş, fiind oaspele M. S. Regelui; dl Enescu face muzică de cameră cu Suverana, în fiecare zi.

— **Pentru „Gazeta Transilvaniei.”** În afacerea arendării moșiei „Sudii” (proprietatea bisericii Sfântului Nicolae din Brașov-Scheiu) la rugarea d-lui A. Vlaicu am publicat o clarificare însoțită de comitiva dlui A. Vlaicu, ambele cu iscălitura Dsale.

Acum Gazeta Transilvaniei ține a constata, că „Tribuna din Arad nu s'a sfiit a da loc obraznicei comitive” (a dlui Vlaicu, bine înțeles).

Pe noi ne prinde mirarea în fața acestei animosități a celor dela „Gazeta”. Am dat loc unei deslușiri venite din partea unui bărbat, care cel puțin formal este competent a vorbi în cestiune, căci a fost mulți ani deardind contabilul socolilor de sub întrebare. Și deslușirea am publicat-o cu iscălitura autorului, care poartă deci toată răspunderea.

Aceasta i-se pare „Gazetei” încorectitate, câtă vreme nu tocmai așa de demult „Gazeta” din Brașov cu venioasa satisfacție publică fără nici o subscriere ori cu pseidonime toate infamiile debutate de Măglașii Aradului contra tuturor persoanelor de greutate din Arad, dacă acelea persoane se aflau din întâmplare în oare-cari legături cu bărbaiți, cari nu pot mistui rolul publicistic, ce li joacă „Gazeta” din Brașov.

Babo, babo, adu-ți aminte de povestea cu bârna în ochii proprii.

— **Incoronarea Regelui Serbiei.** „Politische Correspondenz” află din Belgrad, că în urma sfatului mareșalului Cartei sârbești, care s'a rentors din București, se va adopta pentru încoronarea regelui Petru al Serbiei ceremonialul întrebuițat pentru regele Carol al României.

— **„Reuniunea română de agricutură din comitatul Sibiiu” — premiată.** „Asociațiunea română pentru înaintarea și răspândirea științelor din București, a distins „Reuniunea română de agricutură din comitatul Sibiiu” pentru cărțile edate în „Biblioteca Reuniunii” și espuse la esposiția aranjată de numita „Asociațiune” în 1903, cu diplomă, cu medalie de aur și cu medalie de colaborator.

— **La fondurile „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”** au mai dăruit următorii: Neconsolabila doamnă Emilia Dr. Rațiu, a binevoit a dăruit în memoria adoratei fiice Dorina și spre odichna sufletului ei suma de 50 cor., din cari fondului de 20 bani, înființat pentru câmpărearea unei case cu hală de vînzare pe seama meseriașilor români 40 cor., ear fondului veduvelor și orfanilor 10 cor.; dl Iuliu Bardosy, inspector reg. de școale pens., din incidentul serbării botezului nepotului său Cain, fiul căpitanului auditor c. și r. din Brașov Colonel Bardosy și al soției sale Ileana n. Damian, a dăruit fondului de 20 bani, suma de 5 cor.; la acest fond au mai dăruit d-na Ana Petruș și fiica sa, d-na Anuța Soreanu (Craiova), 2 cor.; „Bilet de peron”, Dr. Lucian Borcia, adv., Ier. Preda, director, Alexandru Simionescu și Vic. Tordășianu, fiecare câte 20 bani; protopresbiterul Hunedoarei dl Avram P. P. Păcurariu, a dăruit „fondului de 20 bani”, „fondul veduvelor”, fondului Dr. D. P. Barciannu”, la fiecare câte 2 cor.; ear la „fondul Darul de Crăciun săracilor noștri”, cor. 1.20.

— **Adunarea generală a 16-a a „Reuniunii române de agricutură din comitatul Sibiiu”,** în conformitate cu hotărrea comitetului central al numitei Reuniuni, se va ține în comuna Reci.

— **Tinerimea română din Turda și împrejurime** vî invită cu toată stima la *Petrecerea de*

vară ce se va arangia Duminecă în 28 August st. n. 1904 în sala hntelului „Europa” din Turda. Cu ocaziunea adunării generale a despărțemîntului XXIII. (Turda) a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului Român”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 1 cor. 60 fl., de familie de 3 membri 4 cor., peste 3 membri 5 cor. Venitul curat este destinat pentru biserica din Turda veche. *Turda*, în 2 August st. n. 1904. Comitetul arangiator. Oferte marini-moase sunt a să trimite la adresa dlui Augustin Rațiu, stud. jurist Turda — și se vor cuita pe cale ziaristică.

— **Focul de ieri.** Din Baia-de-Criș primim următoarele:

Duminecă în 7 August au fost un foc foarte mare în comuna Risca, adevă în satul natal al d-lui Dr. Oncu, au ars peste 40 de case cu toate cele-l'alte edifice, stoguri cu grâu, fân, paie cu un cuvînt toate cele-ce au avut bieții oameni pe la casele lor, nu a rămas de cât câmpul gol. Fîind-că tocmai ziua la amiază s'a întemplat, vitele au scăpat. Acuma săracii oameni trebuie să le vînză pe nimica căci laiarnă n'au ce să le dea de mîncare.

Asigurații nu știu fost-au dintre toți barmem unul ori doi, căci ei așa zic că nu mai au de unde să plătească atâtea necazuri, și de unde să se mai ajungă și pentru asigurare.

Eu zic și cred că ar avea de unde să dea și pentru asigurare numai să aibă voie fiește-care, și adevă, cum? Să se lase toți de fumat, să zicem că numai 5 fl. (cinci fl.) se speseze la an și totuși cu aceia se poate asigura aproape până la o mie de floreni, apoi cel puțin n'ar mai purta frică că din pipă ori țigară i-s'ar aprinde casa. Paguba încă nu se știe pozitiv, însă se poate constata înainte că ar fi cam la o sută de mii de coroane, și trebuie să știți că, toți au fost în stare bună și că Riscanii sunt oameni harnici.

Se zice că din pipa unui om s'a iscat focul.

— **Expoziție de vară.** În sala de jos a hotelului Caraiman din Sinaia, s'a deschis o expoziție de tablouri, datorite unui talentat și muncitor pictor din Ploiești dl Ținc fost profesor de desen la liceul local.

Tînerul artist are lucrări de o reală valoare, cari fac admirația cunoscătorilor.

— **Urmările procesului din Koenigsberg.** O depeșă din Berlin spune că s'a întrunit în acest oraș, un meeting de 5000 oameni, sub președința fiului lui Liebknecht, hotărînd să continue propaganda revoluționară în imperiul rusesc prin mijlocul ziarelor și a pamfletelor, introduse de contrabandă.

Groznicul atentat, a cărui victimă a fost Plehwe coincide cu emoția produsă în Germania de chipul cum ministerul prusian se folosește de justiție ca să servească poliția rusească. Această emoție datează dela procesul din Koenigsberg, care se sîrși la 25 Iulie. De atunci a trecut și s'a mărit.

Eată faptele în câte-va cuvinte. Câți-va lucrători săraci și incuți, din social-democrația germană, au fost acuzați că ar fi introdus, prin contrabandă, în Rusia, mai multe lăzi de cărți și broșuri.

Prin urmare vinovați nu numai de complot, ci de răscoală, înaltă trădare și lesa majestate față de suveranul rus. Cele din urmă trei puncte de acuzație se sprijineau pe argumentul că, acuzații, împrăștiind pamflete revoluționare sau supărătoare pentru țar, se făceau vinovați de această crimă, ca și când uneltirile lor ar fi țintit pe împăratul Germaniei.

În cursul dezbaterilor, cari au fost foarte agitate, ministerul public, cu o dibăcie arzătoare, se încerca în zadar să identifice partidele populare germane cu partidele revoluționare ruse. Toată opinia liberală din Germania s'a revoltat din cauza acestei direcții ce voiau să imprime procesului. Nu e cu puțință să se acuze niște Germani de răscoală, înaltă trădare

și lesa majestate, față de țar, afară de cazul când reciprocitatea ar a garantată, între cele două țări, printr'un act sau tratat. Prin urmare chiar punctul principal de acuzație era foarte slab. O serie întregă de incidente zgomotoase, au slăbit încă și mai mult puterea rechizitoriului.

Așa de pildă, autoritățile rusești s'au plâns, că în acele pamflete, ar fi niște pasaje violente, adresate direct persoanei țarului. La audiență însă, consulul rus, fiind ascultat ca martor, n'a putut să mai dea peste acele pasaje „violente”. Nu le-a putut găsi, pentru-că nu existau. În-sfîrșit cel mai zdrobitor punct de acuzație se sprijinea pe niște caricaturi ale țarului, aflătoare în acele pamflete, prin care președintele curții spunea că se otrăvește sufletul Rușilor incuți: îndată s'a aflat însă că acele deseneuri erau reproduse numai după niște caricaturi, publicate în ziarul ilustrat cel mai important din Germania.

Din cele 3—4 puncte de acuzație, curtea păstră numai pe acela de complot, iar acuzații fură condamnați, ca pentru o simplă contrabandă, dela 2 săptămâni până la 3 luni închisoare.

Efectul acestui proces? Toată lumea blamează autoritățile prusiene pentru ușurința cu care s'au expus, expunînd și Rusia, în același timp, neisbîndei celei mai puțin glorioase și inevitabile „Kölnische Zeitung”, unul din cele mai serioase organe ale Germaniei, a spus, cu această ocazie, că ministerul prusian a obținut dela justiție un rezultat cu totul contrariu celui așteptat.

Dezbaterile acestui proces, spune ziarul german, n'au adus nici un folos guvernului rus, în lupta pentru menținerea ordinii. Din contră i-au stricat. Pe de altă parte nici demnitățile justiției prusiene nu s'a ridicat.

Nu mai social democrația germană e în câștig, căci i-s'a făcut o reclamă frumoasă, fără să fie necinstită. („Le Temps.”)

— **Necrolog. Alexandru Ciura,** paroch grec. al Abrudului, vice-protopop onorar, și-a dat blîndul suflet în mâinile Creatorului Duminecă în 7 n. a. l. c., împărțit cu SS. Taine, în anul al 58-lea al etății și al 34-lea al preoției. Rămășițele scumpului mort se vor transporta mâine la Abrud, spre a fi așezate spre repaus în cimitirul de acolo.

Odichnească în pace!

† **Ignat Ursu,** candidat de preot, în etate de 36 ani, după un morb îndelungat și împărțit cu sf. cuminecătura, a încetat din viață la 27 Iulie st. n. în Sibiiu. Osămintele sale au fost transportate și înmormîntate în cripta familiară din Curticiu, Sâmbătă în 30 Iulie.

Fie-i țerina ușoară!

— **Logodnă.** Ni-se anunță logodna d-șoarei Dorina Sporea, cu dl Dr. Mihail Brădiceanu. Felicitările noastre!

— **Fratricid.** Locuitorul Toma Barbu din comuna Pietroasa (com. Caraș-Severin) s'a certat cu fratele său pentru o afacere de moștenire. În furia sa Toma a lovit pe fratele său cu secura în cap și i-a sfărțat capul. Ucigașul a fost arestat.

— **Tulburări antisemite pe insula Haiti.** Din New-York vine știrea, că în orașul Port-au-Prince ear s'au făcut demonstrațiuni sgomotoase, de astă dată cu caracter antijidovesc. Orașul este străbătut de bande și de soldați, cari nu permit Jidanilor sirieni deschiderea prăvăliilor! Populația americană a arborat steagul stelei, din care causă demonstrațiunile sunt îndreptate și contra acesteia. Ambasadorul american raportează, că în tot momentul turburările pot lua astfel de caracter încât să li-se pregătească Jidanilor o baie de sînge, de oare-ce indigenii sunt înfuriați în contra lor din cauza că fac concurență negustorilor bastinași.

— **Vindecarea gușăților.** Profesorul Wagner din Viena a găsit leac în contra gușei.

A reușit să vindece mulți gușăți prin substanța luată din glandula tiroidală.

— **Succesorul lui Plehwe.** Din Petersburg vine știrea, că succesor al fostului ministru de interne Plehwe a fost numit ministrul de justiție contele Muravieff, ear ca șef al poliției generale Kleigles.

— Șase gemeni. Soția unui pantofar din Baranov (Germania) a născut șase copii gemeni, deplin sănătoși. Cazul acesta a fost înștiințat și împăratului Wilhelm, care a făgăduit că va fi naș gemenilor și va îngriji de creșterea lor, căci pantofarul e om sărac.

— Alegere de președinte al republicii în America. Ziarul american Pammany Hall, care la început a fost contra candidării de președinte al republicii a alesului partidului social — democrat, acum o protejiază cu toată tăria. Insuși Brian s'a pus întru toate la dispoziția candidatului partidului democrat, ale cărui șanse așa se vede cresc mereu. Ziarul „Standard“ însuși profetește izbânda partidului democrat. O parte a democraților, cari nu sunt satisfăcuți de persoana lui Roosevelt s'au despărțit de partid.

— Regimul de teroare în Finlanda. Guvernul de teroare rusesc așa se vede că nu voește să tragă învățătura din evenimentele sângeroase de până aci, ci continuă mai departe cu spiritul de opresiune căutând neîntimidat răsbunare pentru moartea lui Bobricov. Din Helsingfors se anunță, că senatorul Schaumann, părintele atentatorului, n'a fost pus pe picior liber, cum au mințit ziarele rusești, — probabil ca să mai mulcomească opinia publică a Europei, ci din contră a fost dus la Petersburg. Soții deținutului i-s'a spus, că asta a fost ordonat încă de „fericitul“ Plehve, a cărui ultimă dorință „trebuie implinită“ (Ce infamie!). Acum de curând a fost deținut profesorul Gummerus, pentru că a depus pe mormântul atentatorului o florică. Acesta încă a fost dus la Petersburg. Rectorul universității din Helsingfors a cerut mai de multe ori să intervină întru eliberarea profesorului, dar ostenele lui au fost zadarnice. — Așa se vede că în Rusia mai sunt o grămadă de călăi, între cari pumnalul va avea încă și pe viitor o bogată recoltă.

— Foc în toate părțile. În toată Europa e mare secetă și căldură. Foarte mulți oameni mor de arșiță. — Focuri mari să vestesc din toate părțile. În jurul Triestului s'au aprins din pricina secetei mai multe păduri. Cu totul au ars 240 hectare de pădure. — În Mojtény (com. Trencsén) a fost mare foc, care a nimicit 30 case și multe clădiri laterale. Și o fată de 7 ani a pierit în foc. În Torna au ars 16 case, multe clădiri laterale, bucate, etc. În Zell (Austria) au ars în decurs de 3 ore 70 case. — În Carintia de sus a bănuț un vifor groaznic. O fată de 14 ani din comuna Moistrana a fost ucisă de fulger. — În Kisbodafa lângă Győr au ars în decurs de o oră 28 case și multe clădiri economice. — În Magyar-Petrid (Torda) au ars 25 jugăre din pădurea bisericii gr. unite, iar în Bistra au ars 30 jugăre din pădurea comunală. În Galiția pădurea și câmpul dintre comunele Bochnia și Niepolomice, cam 40 hectare au ars, iscându-se focul din negrije cu pipa. — Somosd (com. Maros-Torda) a ars aproape întreagă. — În Satmar au ars 10 case, multe clădiri laterale, mai multe magazine, dobitoace de case și fân. — În Diószeg au ars 47 case cu 30 clădiri laterale, multe bucate, 60 vaci 10 cai, 100 oi, 30 porci și mai multe paseri de casă. — În Vețel (com. Hunyad) au ars toate bucatele aduse la treerat. — În Vascouf (Bucovina) a nimicit focul 15 case, 4 clădiri laterale și multe prăvălii. În comuna Puho, lângă Trencsén, au ars 32 case. În statul Vajdej (com. Hunyad) focul a nimit 43 case, clădiri laterale și bucate. O femeie și 2 copii au pierit în flăcări. — În Bereg (com. Bács) a bănuț un foc turbat, care a nimit 80 case și multe clădiri laterale. Un moșneag a pierit în flăcări. O femeie bătrână a fost rănită greu rănită.

Telegramele zilei.

Constantinopol. — Situațiunea în sandjaciul Muș și în vilaetul Erzerum s'a înrăutățit.

De curând ambasadele rusă, engleză și franceză au făcut reprezentațiuni la Poartă de-a evita escesele contra armenilor.

Agentii civili de control au găsit o situațiune critică în districtul Ohrida. Mizeria este generală. Influența comitetului revoluționar-bulgar erește.

În caz când această stare de lucru s'ar prelungi, este temere că dezordini vor izbucni.

Paris. — „Matin“ află din Niucivang că în China se obsearvă mari desfășurări de puteri militare pentru a spori armata lui Yuanshikkai. Se pregătesc evenimente grave în China. „Journal“ zice că are din izvor sigur că împăratul Germaniei a vestit pe Merry del Val prin o notă că Germania nu dorește să fie amestecată în încercăturile ce Sfântul Scaun ar putea avea cu puterile catolice.

Washington. — Ministrul Statelor-Unite la Constantinopol comunicând guvernului său că n'a primit încă nici un răspuns satisfăcător în privința drepturilor și pretențiunilor supușilor americani din Turcia, jigniți în interesele lor cu ocazia ultimelor turburări din câteva localități din Asia-Mică, se crede că escadra americană va rămâne la Gibraltar pentru a sprijini demersurile și negocierile ministrului american.

Felurimii.

Fracul împăratului. Într-o zi întâlni Napoleon III în Vischy pe vestitul muzicant Vivière și-l invită pe acesta la masă. Vivière însă se scuză zicând că, fiind în haine de călătorie, n'are frac.

— Noi suntem de aceeași talie, spuse împăratul., Roagă pe cameristul meu să-ți împrumute unul din fracurile mele.

După masă masă Napoleon zise muzicantului:

— Nu uita însă să-mi dai îndărăt partea mea.

Vivière răspuse că îi va da îndărăt ce e a lui, însă să-l dea împăratul panglicuța roșie dela butonieră, ca suvenir.

— Dacă ții așa de mult, să rămâe a ta, răspuse împăratul zimbînd.

Și în adevăr, Vivière primi în ziua următoare decretul de cavalier al legiunei de onoare.

O nouă teorie despre nori. În timpul din urmă s'a iscat din nou întrebarea: din ce se compun norii? Din bășici goale pe dinăuntru; sau din globulețe pline. De ce plutesc ei în atmosferă într'un mod în adevăr anormal.

Dr. van der Mensbrugge, membru al academiei de științe din Bruxelles, a făcut nouă cercetări spre a pune capăt acestei nedumeriri științifice.

După acest savant, nu există în noi nici sfere mici, nici globulețe pline de aer, ei se compun din globulețe destul de greie de vapor, dar înconjurate cu un strat foarte subțire a cărui densitate merge micșorându-se din lăuntru.

Evident că, cu această teorie, n'ar fi nici o trebuință de a presupune mici sfere, mai mult sau mai puțin dese și umplute de aer, pentru a explica suspendarea norilor în atmosferă, și acesta ar fi un curios capitol al chestiunii aeroplanelor înfinit de mici.

Învelișul acesta susține în sborul lor poetic aceste mici aeroplanelor. Când ele măresc greutatea lor le face să se scoboare: dar căzând în jos, ele străbat straturile de aer din ce în ce mai calde, se evaporază în chip centrifug și reiau, dacă nu forța ascensională, cel puțin echilibrul prin care a atins un diametru globular.

Până acum, nu e sigur dacă explicația, de almintrelea ingenioasă și seducătoare, a dlui Mensbrugge, e definitivă în ceea-ce privește compoziția norilor.

Dare de seamă și mulțămintă publică.

La ocaziunea producțiunii declamatorice-teatrale, împreună cu petrecere și dans aranjată din partea tinerimii române din Halmagiu, ținută Duminecă la 11/24 Iulie a. c. în Halmagiu în favorul înființării unui „fond de ajutorare

a școlarilor săraci dela școalele române din loc“, a încurs suma de 193 cor. 20 bani, din cari de-trăgându-se spesele de 119 cor. 17 bani, rezultă un venit curat de 73 cor. 50 bani, care sumă as-și predat destinațiunii.

Cu suprasolviri au contribuit P. T. Domni: Dr. I. Papp, adv. Brad 5 cor.; N. Dordea cand. de adv. 2 cor. V. Florea 1 cor.; T. Baniciu 40 bani.

Primească atât domni cari au suprasolvit, cât și toți participanții sincerile noastre mulțumiri pentru obolul dat pe altarul culturii.

În numele diletanților:

I. Moldovan, A. Putici, G. Robum,
secretar. controlor. cassier.

ECONOMIE.

Starea recoltei. Părintele Teodor Ioaneș din Bencecul-Mare, ne scrie următoarele:

În intervalul de timp dela Martie până acum numai în 1 Iunie a ploat aici, în urma cărei secete îndelungate fân d'abea a 5-a parte avem ca și în alți ani, cucuruz nu e absolut nimic, rămânând tuteii numai de 2 palme de mari cari acum încep a se păli. Grâul a fost rar și numai pe jumătate am cępătat dela un jugher ca și în alți ani. Legume de asemenea nu sunt, puținii cartofi — cari sunt un articol principal de traiu pe aici — i-au gătat bieții oameni până acum și alte legume nu sunt. Oamenii nu vor trage de tot rău până la primăvară căci și cei săraci și-au agonisit cu secerea și cu trieratul pe la mașini numai vitele trag rău și acum, căci puținul fân l'au mncat până acum de-oare-ce pe câmp nu e nimic ear paie și pleavă sunt foarte puține. La tērguri nu le întrebă nime ear prețurile sunt de batjocură. Cucuruz, Orz, tarije nu căpētăm nici în Timișoara pe lângă orii ce preț.

În urma acestora Vē rog binevoii a ne îndrepta: unde am putea cumpēra cucuruz, tarije și cartofi cu vagonul? ca sē le împărțim noi și nu jidani se trafice cu bieții oameni — căci jidani se bucură de anul acesta rău și spun oamenilor că le aduc ei tot ce le trebuie.

La întrebarea din urmă răspundem că cucuruz să poate cumpēra în Arad azi cu 8 fi. pentru a fi liferat la toamnă luna Octomvrie. Prețul acesta se ntelege o zi două se menține apoi se poate iar urca orii scărița. Pentru aceasta din urmă firește e puțină probabilitate și așa sfatul nostru este ca comunele la tot cazul să se provadă de pe acum cu cantitea cucuruzului. Cu prețul de 8 fi. o firmă mare din Arad ne-a făcut nouē ofert. Cei ce vor să reflecteze trimită 3—400 Cor. arvună pentru câte un vagon și în chipul acesta administrațiunea noastră se angagează a lega cu firma contractul. Cucuruzul de prima calitate, terminul de liferare luna Octomvrie.

Răspunsul acesta îi privește pe toți, căți ni s'au adresat în aceasta afacere.

Starea Sēmănturilor în România. Iată în rezumat raportul prezentat M. S. Regelui, asupra stării sēmănturilor până la finele sēptēmănei trecute.

Porumburile sunt compromise cu totul în regiunile bănuțite de secetă. Ele nu mai pot beneficia de ploile căzute. Sunt însă porumburi cărora puțină ploaie, le-a făcut bine, le va favoriza legarea unui spic bun.

În schimb poate pentru sămănăturile de meiuri și pentru pășuni, ploaia căzută mai ales Joul și Vineri, a venit la timp. Pentru vii de asemenea ploaia va îndrepta rodul care era punctul de a se compromite cu totul, din cauza secetei ce începuse să provoace căderea strugurilor în stare de aguridă.

În județele nebântuite de secetă, ploile mici asigură un mers normal al vegetației nei porumbului și altor sămături și culturi ce sunt a se recolta în toamnă.

Din cauza secetei ce bântue de cât-va timp și în țările vecine, se pare că furagiile sau scumpit și toate așteaptă o serie de ploii, ce adesea nu lipsesc la începutul lui August, care să asigure o pășune mai îndelungată spre toamnă și să înlesnească o economie în furagiu.

Treeratul se urmează cu multă activitate, pentru a se profita de cererile ce se fac prompt și livrabile cu termene scurte.

Direcțiunea agriculturii de pe lângă ministerul de domenii a luat măsuri pentru a dresa o statistică provizorie a producției grâului, pe cum și analizarea lui, cu privire la calitate, care se pare a fi excepțională.

Cum să ne ajutăm în actuala mare lipsă de nutreț. Seceta cea neobicită, ce bântue în anul acesta, secetă cum din anul de tristă memorie 1863 nu a mai fost, a pus pe grijă pe economii noștri, căci pe câmp pășunile și livezile așa zicând au ars de secetă și dacă nu va veni în scurt timp o ploaie abundanță, va fi foarte rău.

Bieții economii cred a-și ajuta astfel, că vind un număr oare care de capete de vite; însă să caute în cât se poate să nu facă aceasta, căci tot mai e speranță, că va ploua în curând.

Trebuie să se gândească la aceea, că cum să scoată vitele din iarnă.

Ca să putem aceasta trebuie, să stăruim: 1. Să avem nutreț verde, ca să putem da vitelor până târziu toamna tot nutrețuri verzi și pe lângă aceea să grijim de nutrețuri pe iarnă.

Să sămănăm astfel de nutrețuri, cari le pu'em da verde la primăvară cât se poate de timpuriu.

Să folosim ori-ce fel de materie, care e potrivită pentru a se da vitelor.

Presupunând că va veni ploaie cât de curând, încă mai putem sămăna nutrețuri, prin cari e posibil, să ținem vitele cu nutrețuri verzi până toamna cât se poate mai târziu și putem înmulți nutrețul de iarnă prin așa numitele plante de meriște pe cum sunt: Cucuruzul semănat des, moorul, meiul s. mălaiul mărunt, tătarul s. sorgul, muștariul, mazerea de primăvară, orz de toamnă, secara de nutreț.

Pentru economii din ținutul nostru numai următoarele plante pot veni în combinațiune: Cucuruzul, secara de nutreț, trifoiul incarnat, moorul, mălaiul mărunt, mazărică cu secară.

1. *Cucuruzul sămănat des* se poate sămăna până la mezul lunii lui Iulie și dacă pământul în urma ploilor primește umezeală destulă, poate da recoaltă de mijloc. Pentru cucuruz să alegem un pământ, unde abia la primăvară sămănăm ceva după cucuruz.

Să sămănăm cât se poate cucuruz timpuriu (Cinquantino, pignoletto, sau cucuruz secuiesc). Arăm meriștea până la adâncime mijlocie, o grupăm și sămănăm cucuruzul în rinduri cu intervale de 30—40 centimetri, ori dacă îl sămănăm cu mâna răsărit, îl sămănăm mai des decât cum se sămăna pe la noi cucuruzul pentru boabă.

Îndată ce a resărit cucuruzul, trebuie să grăpăm și mai târziu să-l săpăm cu plugul de săpat. — De rind nu se sămăna așa de rar, însă în timpul, cum e acuma e mai bine, dacă rindurile sunt îndepărtate, pentru-ca să poată crește mai bine.

Cucuruzul se poate da verde vitelor și dacă ne mai rămâne, se poate pune pe iarnă. În cas dacă nu putem usca tuleii din cauza ploilor de toamnă atunci procedem în chipul următor:

Începem să facem o jărădă așa, că punem pe pământ paie sau torină uscată, iar peste aceste

se așază cucuruzul verde făcându-se jărădă. Când jărăda e de 4 m. de înaltă o acoperim cu paie.

Cucuruzul încetându-se să încălzește, deci când observăm, că e atât de mare căldura, încât nu o mai putem suferi, când băgăm mâna în jărădă, atunci aruncăm deasupra un strat de pământ de 30—40 cm. gros.

Pământul îl punem așa, că pe lângă jărădă să pun care ori cocii, și pe loitre se așază scânduri. Pe scânduri un lucrător pune pământul, iar un lucrător îl ia de pe scânduri și-l aruncă pe jărădă. Mai întâiu aruncăm pe jărădă numai jumătate din pământul ce vine a se pune pe jărădă și după-ce s'a așezat bine, la câte-va zile aruncăm pe jărădă și cealaltă jumătate.

În chipul acesta nu numai cucuruzul se poate conserva peste iarnă, ci și alte nutrețuri, cari nu le putem da verde ori cari din cauza ploilor de toamnă nu se mai pot usca.

2. *Moorul.* Și de rind se sămăna în meriște și nu se dă vitelor verde, ci uscat în formă de fân. Îndată ce am cosit grâul, orzul, săcară ori ovăsul, arăm pământul până la adâncime mijlocie (16 cm.) și după-ce am grăpat, îl sămănăm. Dacă îl sămănăm răsărit, la un juger se recer 20 — 30 Kgr., iar dacă se sămăna rinduri cu intervale dela 12 — 13 cm. atunci se recer 15 — 25 Kgr. Moorul se desvoaltă în 70 — 80 de zile (2 luni și mai ceva) așa că moorul sămănat în Iulie în Septembrie se poate cosi, dacă după ce s'a sămănat, ploae odată sau de 2 ori. Cu cositul să nu ne grăbim, ci să așteptăm până când i-se desvoaltă spicul deplin căci experiența ne arată, că moorul cosit prea timpuriu e mai puros decât cel cosit mai târziu și astfel pe cel mai timpuriu vitele nu-l mănca așa de bine ca pe cel mai târziu. Un juger poate face 15 — 20 măji metrice de fân și în caz de lipsă se poate conserva peste eamnă asemenea cucuruzului verde prin aceea că îl grămădim verde făcând din el jărădă pentru a se încinta.

3. *Meiul sau mălaiul mărunt.* (Köles, Hirse) Este de asemenea o plantă care se desvoaltă repede și se poate sămăna cu succes în meriște. De rind se sămăna pentru sămănță, dar se sămăna și cu scopul de a produce nutreț verde. Dacă sămănăm răsărit cu mâna la un juger se recer 20—30 de litre, iar dacă se sămăna în rinduri cu mașina și adevă în rinduri cu intervale 12 - 15 cm. atunci se recer pe un juger 12 - 18 litre.

Un juger reproduce 50—60 măji metrice de fân. Trebuie să-l cosim atunci, când i-a dat spicul și-l putem da vitelor verde ori uscat în formă de fân și dacă din cauza ploilor nu-l putem usca, îl punem verde în jărădă asemenea cucuruzului și mohorului. Dacă îl lăsăm de sămănță, și atunci paele ne dau un nutreț foarte bun.

4. *Sorgul sau tătarul.* Deasemenea se sămăna în meriște. De rind se sămăna pentru sămănță lui. Însă se poate folosi și de nutreț verde, dar nu e bine să dăm vitelor prea mult, căci se bolnăvesc. De însemnat este, că se face în ori-ce fel de pământ și crește repede. Dacă se sămăna în Iulie, în Septembrie înfloarește și se poate și cosi, însă îl cosim încă înainte de a fi deplin în floare.

Mai bine facem, dacă îl sămănăm în amestec cu muștariu sau cu mălai mărunt.

Meriștea se ară până la adâncimea mijlocie și ne trebuie 70 — 90 litre, dacă sămănăm răsărit, iar dacă sămănăm în rinduri cu intervale de 19 — 28 cm. atunci ne trebuie 50 — 60 de litre. Pe un juger putem face 30 — 60 măji metrice de nutreț verde.

Nu se poate da vitelor decât numai în amestec cu alte nutrețuri și numai în cantitate mai mică

Expoziția de vite de prăsilă a 14-a. Expoziția de vite de prăsilă anuală a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“, pe cum aflăm, în anul acesta se va ține în frunțașă comună Răhău, din părțile Sebeșului-săsesc. Biroul Reuniunii s'a adresat de cu vreme frunțașilor din partea locului pentru constituirea comitetului aranjator local pentru designarea comunelor, ca să se admită cu vitele la expoziție etc. Expoziția după toată probabilitatea se va ține în una din lunile de toamnă. Premiul se vor împărți în valoare de 200 cor.

Bibliografi.

Revista idealistă: pentru literatură, istorie, știință, filosofie, sociologie și artă. Director M. G. Holban, prim redactor N. Vaschide. Apare odată pe luoa. Direcția și administrația în Mogoșești, județul Dorohoiu. Abonamentul pe an ediția de lux 40 lei: hârtie obcinuită 20 lei. Numărul 2 lei. Mumerile 4 și 5 din 15 Iunie și 15 Iulie, au apărut cu următorul cuprins:

D. Tălășescu: Convențiunea sanitară internațională dela Paris. din 1903; N. Zaharia: studii de psihologie: *Pane*: Cum înțelegem libertatea; H. Bordeaux: *Holban*: Câte-va lucrări de actualitate asupra Japoniei și conflictul ruso-japonez; *Clement-Bacdu*: (Figuri schițe din viața lucrătorilor); Poesil: *La drum de I. M. Nirvan* Amurg de Const. *Gheorghian*; *Nostalgie de Simina*; I. C. *Bacalbașa*: Cronica teatrală „Aur“: M. G. *Holban*: *Viaia în țară și în străinătate*: Buletin literar și bibliografie (cărți și reviste române, cărți și reviste străine.)

A apărut:

„Săndtatea“ revistă bilunară ilustrată, Anul IV Nr. 10 cu un bogat și interesant sumar; *Amorul liber.* — *Paralizia generală și grandomanie* (cu un portret). — *Hidroterapia* (urmare) — *Sfaturi pentru părinți cari au copil găngav.* — *Despre sterilitate.* — *Cum se tratează ținutul din urechi?* — *Alăptarea maternă e mai ușoară.* — *Căsătoriile în Japonia.* — *Mijloace pentru a evita nenorocirile provenite din luarea greșită a medicamentelor.* — *Copii cu picioarele strâmbe* (cu 5 ilustrațiuni). — *O cugetare.* *Despre friguri.* — *Boalele lumești.* — *Dacă vrei să vă'nșurați!*... (uaer roman medical (urmare). — *Câte-va cuvinte asupra radiului* (urmare și fine). — *Criminalii din naștere* (studiu de antropologie criminală (urmare). — *Sfaturi și rețete folositoare.* *Luați seama la pastile de sublimat* — *Contra nădușelii.* *Pomadă de castraveți.* — *Sfaturi pentru bolnavi cari voiajează.* — *Anecdote din viața medicală.* — *Consultațiuni medicale.*

Liturghia sfântului Ioan Gură-de-aur, pusă pe note muzicale, după melodiile celor opt-glasuri bisericesti și armonizată, pentru corurile de 4 voci bărbătești, de *Iuliu Birou*, învățător și cantor primar, și dirigentul corului Reuniunii de cântări „Armonia“ din Ticvanul-Mare, (p. u. Kăkova). *Opul I.* Editura autorului. — Toate drepturile rezervate. *Prețul 5 coroane*, plus 30 filleri pentru porto.

Se află de vânzare la autor și la Librăria *Petru Simțion* în Arad.

Recomandăm în bine-voitoarea atențiune a on. public *biuroul de zidire al d-lor Cioban și Nadra măestrilor zidari diplomați strada Deák-Ferencz Nr. 34.* care primește tot felul de lucrări aparținătoare branșei dumnealor.

— **Recomandăm** în deosebită atențiune a publicului românesc prăvălia și atelierul dlui *Hartmann Pát* (Boros Béni-tér nr. 161 em. 14) de porțelan și maiolica. Aci se primesc colorări și pictare de vase de porțelan și maiolica după dorință. Aci se pot căpăta tot felul de vase de prânz, de dejun, de teă etc.

Recomandăm spre binevoitoarea atențiune a st. noștri cetitori inserția de mai jos a dlui *Pollák Sándor.*

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Ioan S. preot. Kövesd. Cauza e că n'ați renouit abonamentul. În 10 Iulie a. c. am primit 5 cor. am comptat pe II Quartal a. c. Pe III Quartal n'ați trimis nimic.

Editor-proprietar: *George Niehln*
Redactor responsabil: *Ioan Răssu-Șirleanu.*

BURSA.

Bursa de cereale și efecte.

CEREALE:

— Cursul pieței din Budapesta. —

— 6 August 1904.

GRÂU.

per 50 kilograme   coroane

Grâu nou dela Tisa	— — — —	11.20—11.35
" " din Banat	— — — —	11.12—11.07
" " din Bacica	— — — —	10.15—10.70

ORZ.

Orz	— — — —	6.50—6.25
-----	---------	-----------

SĂCARĂ.

Săcară din jurul Pestei	— — — —	8.15—8.25
-------------------------	---------	-----------

PORUMB.

Porumb	— — — —	7.30—7.35
--------	---------	-----------

OVÉS.

Ovės	— — — —	7.20—
Rapița	— — — —	10.55—

Prețuri de încheiere oficiale:

Grâu de toamnă (Oct.) c.	— — — —	10.73—10.74
Săcară de toamnă (Oct.) c.	— — — —	8.45—8.46
Ovės de toamnă (Oct.) c.	— — — —	7.38—7.39
Porumb pe August	— — — —	7.28—7.29
" pe Maiu 1905 c.	— — — —	7.38—7.39

Cursul pieței din Timișoara.

— 5 August 1904 n.

Grâu 76 klg.	— — — —	9.70—9.75
" 77 "	— — — —	9.80—9.85
" 78 "	— — — —	10.—10.10
Secară 50 "	— — — —	7.—7.10
Orz 50 "	— — — —	6.50—6.60
Ovės 50 "	— — — —	5.80—5.90
Porumb 50 "	— — — —	6.80—6.85
Rapița 50 "	— — — —	7.—7.10

MONETE.

Aur, magh. ori austriac, bătut . . .	11.43	11.35
" " " " rotund . . .	11.33	11.27
" " " " piesă de 8 fl. . . .	19.06	19.01
" " " " piese de 20 franci 1906.	19.01	
" " " " piese de 20 marce	23.54	23.44
" " " " lire turc.	—	—

Nota de bancă germană (100 ma.)	117.20	117.47
" " " franceză (100 fr.)	95.32	95.02
" " " italiană (100 lir.)	95.40	95.10
Ruble de hârtie piese	2.54	2.53
Notă de bancă românească (100 lei)	94.70	95.40
" " " sârbească (100 den.)		
" " 1902	92.50	95.—
98. — Los al impr. serb. per. cu stampilă austr. 13 Ian.		
1902	94.8	—3

CIOBAN și NADRA

măestru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utcza 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construirea de planuri, faceri de buget pentru prețuri foarte ieftine.

Cu toată stima:

CIOBAN și NADRA.**Primul**

și singurul institut de specialitate p. spălarea și curățirea rufelor

306 al lui

Bettelheim K.

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.

Nr. Telefonului 184.

TIPOGRAFIA**„TRIBUNA“**

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotaținue modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitări la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

⊙ ⊙ Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou. ⊙ ⊙

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsunset acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.

Apă minerală naturală cu efect vindecător.

Apă acră de Boholt

e recreatoare, curată ca cristalul și cu efect vindecător.

Amestecată cu vin ori sirup dă o beutură plăcută și recreatoare.

0 sticlă mare (2 litre) 26 fileri

0 sticlă mică (1 litru) 18 fileri.

Se poate comanda și furnisa la locuință dela

Hartmann Samu

magazin de ferărie și coloniale

ARAD, Boros Béni-tér I. Telefon Nr. 373

Comande din provincie se efectuează prompt și echitabil.

311

Apă minerală naturală cu efect vindecător.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

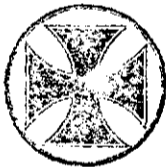
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, tiuituri de ureche, bătăi de inimă, sgârșiri de inimă, astma, suzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mâni și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră, iachias, urdul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, care la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșusirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afecțioase, eară pe de altă parte e cel mai bun seut contra imbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și iestinatatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțefire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburî învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copil și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K colțul str. Kálmán.

Țigle Căramizi

mai departe țigle pentru poduri de case 4 cm. de groase, țigle pentru fântâni, țigle pentru traverse, și ori-ce alte țigle necesare la zidiri se fabrică în cantitate mare la stabilimentele fabricii de țigle și cărămizi dela Micălaca. — Proprietar al firmei

Pollák Sándor

— ARAD, BIUROUL CENTRAL. —

293

ARAD, Haltér Nr. 1. Telef. 206 și 255

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri echitabile.

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință, că am deschis în Arad-Belváros strada Választó Nr. 30 (casa proprie) atelier

de măsurit pentru zidiri și mobile,

unde pregătesc lucrările aparținătoare acestei branșe pe lângă cele mai ieftine prețuri în modul cel mai culant.

Primesc lucrări aparținătoare branșei mele, anume lucrări de măsurit la zidiri lucrări ori reparări de mobile după moda cea mai nouă

în modul cel mai bun executate și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Experiențele de mai mulți ani, făcute în fabrica lui *tfj. Ceiler István*, precum și folosirea de lemn uscat și cel mai bun nu adus în poziția aceea plăcută, că în privința asta să satisfac ori-cărei comande.

Recomandându-mă spriginului binevoitor al p. t. public,

remân cu stimă:

Pápay Lajos,

măestru-măsar.

289

Tuschák Vilmos,

argintar.

ARAD, Batthányi-utca 23, I em. 8 ajtó.

Primesc ori-ce fel de lucru aparținător acestei branșe pentru prețurile cele mai moderate și pe execuțiunea cea mai bună.

310